

Jak jsem hledal mládí

Podbořanské obrázky z dětství Pavla Wolfa

Čas dávno svál vzpomínky, které vybledly léty a nakupenými starostmi. Vzpomínky se ale stále vynořovaly, provokovaly, a tak nezbývalo, než jim vyjít vstříc. Vejít do míst, kde ty dávne chvíle byly napsány. Do míst, kde jsem prožíval nejtěplejší mládí. Cílem mé cesty jednoho nedělního odpoledne byly Podbořany. Vydal jsem se do města oklikou, z míst, která jsem kdysi s rodiči a sestrou navštěvoval – přes Krásný Dvůr.

Autobus mne vyklápí ve Vysokých Třebušicích. Kráčím specificky zadumanou rozlehlou krajinou a po chvíli se vynořuje ona malá obec. Na obzoru na kopci jsou stále patrné hroty rozhledny. Každým rokem se stále více propadají v korunách stromů. Připomínají kosmickou loď, kterou koruny stromů jednou pohltí.

V mládí jsem si zde hrál s fialovými sklíčky z vytlučených oken; pod sochou Lobkovice s uraženou hlavou ležela holá mrtvá ptáčka. Vše kolem bylo zelené; voněl tu blankytně modrý bez. Poblíž parku stála naše waltrovka junior, patřící kdysi herečce „Advokátce Věře“. Tam nás táta fotografoval.

Dnes nemírím do zámku. Kráčím kilometr dlouhou alejí lip a cítím se jak v dlouhém zeleném chrámu, kde mne na konci čeká malý ostrůvek dětství. To poztracené dětství, kdy jsme sem s rodiči a sestrou jeli přes Hlubany a Buškovice na výlet.

V krajině kol Hlubanského potoka jsme my, kluci, prolézali stráně a pod břehem našli láhve s limonádou. Nevzali jsme si je, byl by za to trest. Láhve patřily fotbalistům na hlubanském hřišti.

Naděje dětství triumfuje ve vůni lip, ve stromoradi k Bušovicím, v tom medovém ráji včel, které snad dětské oči tehdy nevnímaly. Tam na kopci se duše povznese, medový ráj rostoucí přes dvě stě let končí. Krajina se otevírá, cesta rozdvíjí. Opodál svítí bílý kaolinový poklad. Stromoradi ořešáků zve k sestupu do údolí cestou vlevo. Cesta vpravo slibuje prohlídku obce se slavnostním stromoradím borovic

před buškovickým kostelíkem. Na obzoru vlevo již začíná scenerie obydlí, kaolinový závod a kasárna.

Od Bušovic k Hlubanům je polní cesta zkratkou nevládná. Jen popely, keře černého bezu, šípky a haldy slámy a hnoje. V duchu tu vnímám povozy koní

stejný, můstek ubývalé porodnice je výchozí slavobránou Podbořan.

Chybí hráz rybníka, topoly opodál vzrostly. Bydleli tu Balákové, paní Jirásková a Krausová. Vpravo je mateřská škola; silnici pohlcuje známý podbořanský tunel. Opodál vlevo je nad potokem je tunel druhý, s alejí kaštanů.

Po železnici nad tunely se již neprohání parní lokomotiva, která se na nás řítí při sbírání kaštanů u internátu a které jsme se tolik báli. Poblíž trati bydleli Churáňovi. Otec se syny jezdil s pohřebním vozem; seděli na

Růže. Na grotesky, na Chaplina, na filmy, kde hrál Pešek, Plachta, Marvan, Fabianová, Werich a Voskovec. Hráli tu Pád Berlína – film tehdy doporučovali, dávali i film O ševci Matoušovi, který byl smutný a z něhož jsme se sestrou utekli.

Podbořanská spořitelna otevírá svým rohem náměstí při příchodu od Hluban. Odpolední slunce na asfaltu kreslí stíny a vyčítavě říká, že jsem jinde, už ne v mládí. Tady vtríapadesátém hlídali vojáci spořitelnu. Jak jsou dnes staří vojáci, kteří spořitelnu hlídali a mne pustili domů s ujištěním, že zde bydlím?

Kamarád ze sousedství Jarda Jelínek tu také nebydlí. Bývali jsme samá klukovina. Jednou jsme propíchali spravené pneumatiky ve zdejších opravárenství. Jardovi rodiče se zlobili, ale odpustili. Byly tu dvě dívky: Evžena a Jadwiga Stockingerových. Jejich podlouhlý patrový domek tu již nestojí; ani stříbrný smrk v zákoutí domu poblíž lékárny, kde bydlel chytrý kluk Alfons Kindl...

Výlet do dětství pomalu končí. Lípy roubí náměstí. Byly mnohem nižší a hostily v květnu kolonie chroustů. Zavzpomínám na koupaliště, na reklamu Helady a opalovacích krémů, na slečny v plavkách na dřevěných stěnách. V zimě koupaliště ožilo bruslící mládeží. Také jsem se tady učil bruslit. A pak tu byli příznivci hokeje: Podbořany si pozvaly k přátelskému utkání Karlovy Vary. Byl to velký smutek pro brankáře Heluse. Hračky jsme vyhledávali na náměstí u paní Šulcové; měla barevné hliněné figurky vojáků, i vojenského lékaře v bílém plášti, a řadu zvířátek. Míjím schody ke kostelu nad Elektrou paní Vlkové a Chytré. Pak se míhne pionýrský park, dětská hra Škatulata hejbejte se mezi borovicemi a kamenný Schillerův pomník.

Pavel Wolf, Kadaň

FOTO ARCHIV SH

Vesmírná loď, kterou koruny stromů jednou pohltí...

a německého sedláka s upachtěnou tvář.

Hlubany se modernizují, vrostly tu pěkné domky. Orientují se podle velkých hruší a topolů. Dříve tu měli krávy a koně, teď se tu prohánějí auta. Potok zůstal

kozlíku za párem koní. V sousedství bydleli Peterovi a dál bylo zahradnictví pana Hovorky.

Asfalt pod tunelem promítá ve světle pozdní odpoledního slunce zapomenutou historii. Naše kroky kráčely do kina u restaurace

V lesích je stále plno

Houbařská nadílka nepolevuje, nyní rostou druhy drobnější

Počasí letos houbám opravdu přálo. Po bohatém zářijovém hříbobraní naše lesy stále ještě hýří obrovským množstvím druhů nejrůznějších hub, i drobnou houbařskou žouželí, která však vytváří ohromná společenstva v podobě kruhů, pásů či stád.

V řídkých borovinách exceluje okrově žlutý klouzek kravský. Poznáme ho podle narůžovělého řezu na kloboučku nebo nožce. Spolu s ním najdeme slizák růžový, který klouzky provází a dokonce s nimi plodnice srůstají. Tento slizák má tvar nálevky a pod kloboučkem lupeny. Oba druhy jsou výborné do smaženice či k naložení do octa.

Ze vzácnějších klouzků lze potkat v Podlesí klouzek tridentický, lidově zvaný měďák, podle červeného, do mědi zbarveného kloboučku. Roste vždy pod modřínem nebo v jeho blízkosti, stejně jako běžný klouzek modřínový. Na Podlesí a vůbec na Džbánsko se dostal klouzek tridentický se semeny modřínů, které kdysi lesní úřad

schwarzenberského panství ve Mšeci či Domoušicích objednali v Rakousku - z okolí Štýrského Hradce u Tridentu. Modřínové semeno obsahovalo výtrusy klouzka a ten na Džbánsku našel pro život vhodné podmínky.

Dalším masově rozšířeným druhem je hřib hnědý čili poddoubek, hřib sametový čili babka, hřib plstnatý (má krásné žluté masíčko) a ještě vzácnější hřib ufatovýtrusý, který se podobá babce, ale nemá rýhy na

kloboučku růžové nýbrž bílé. Na Podlesí roste v okolí Markvarce a Pnětluk.

Mezi houbovou žouželí pak převládá především hřib dutonohý čili dutonožka (v červenohnědé či žluté formě), v okolí Ročova se mu říká mecháček.

Pestrou houbovou směs doplňují ryzce a syrovinky, hojné václavky, čirůvky a mlženky. I to jsou výborné jedlé druhy, které se hodí jak do smaženice, tak do bramboračky.

Josef Houda

rok na zahradě

■ Připravuje Specializovaná prodejna Zahradkář v České ulici 167 Louny

Česnek

Kromě okrasných cibulovin se s příchodem podzimu začínáme připravovat na sázení česneku. Základem úspěchu je kvalitní sadba.

✿ Jistotou je registrovaná sadba

Na trhu je běžně dostupná sadba registrovaná, u níž je Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským garantován zdravotní stav. Jejím nákupem se vyhneme mnoha zklamáním, která nám mohou přichystat hlavně houbové choroby, jejichž zárodky na sadbě neznámého původu často uniknou naší pozornosti.

✿ Choroby česneku

Nejčastěji se setkáme s fusariovou hnilobou a houbami rodu botrytis. Nejvíce nás však může pozlobit bílá sklerociová hniloba přežívající v půdě mnoho let. Základní ochranou je prevence – česnek po česneku či jiných cibulovinách nepěstujeme dříve než za pět let. Kromě česneku totiž může být napadána a tedy nám může zárodky chorob přemnožovat i cibule, šalotka, pór, a také okrasné druhy česneků. V případě sklerociové hniloby se pozemku s těmito rostlinami vyhýbáme osm až deset let. Navíc se vždy vyplatí před výsadbou stroužky proti těmto chorobám namořit.

✿ Sážíme co nejpozději

Vlastní výsadbu se doporučuje provést co nejpozději – těsně před zamrznutím půdy. Dříve zažitý termín sázení koncem září se tedy posouvá až do listopadu nebo prosince. V této době je již půda dostatečně chladná, takže v ní nejsou aktivní cizopasně organismy (především fusariová

hniloba zmíněná výše), které při předčasné výsadbě česnek s oblibou napadají.

✿ Čínský česnek na záhon nepatří!

Česnek se není schopen adaptovat na výrazně odlišné pěstební podmínky, a proto v případě, že neseženeme kvalitní registrovanou českou odrůdu, je zbytečné nakupovat v obchodě čínské či španělské česneky, jejich pěstování nevede k úspěchu. Cibule se nově doporučuje již v září nebo říjnu rozdělit na jednotlivé stroužky a namořit je přípravkem Sulka, který likviduje hádátka zhoubné, ale také vlnovníka česnekového, poslední dobou hojného škůdce, který oslabuje sadbu a snižuje její kvalitu při skladování. Po Sulce můžeme ještě proti houbovým chorobám použít přípravky Rovral FLO.

Takto namořenou sadbu je třeba rychle vysušit a uchovávat v suchu, aby nedošlo k rašení kořenů. Pro výsadbu se používají všechny stroužky, a pokud jsou strostlé (jakoby z více stroužků), sázíme je celé – bez dělení. Do dobře zpracované půdy stroužky pouze zapichujeme do hloubky cca 8 cm. Tam kde to nejde, vyhloubíme rýhy, které po provedené výsadbě zahrneme. Sázení kolíkem se nedoporučuje, protože pod vysazeným stroužkem zůstává po kolíku dutina, takže podpučí není v kontaktu se zeminou a stroužky hůře koření.

S práním mnoha pěstitelských úspěchů

Otakar Parma ml.

Koho kontaktovat, když nalezneme handicapované zvíře

Každoročně se do rukou lidí dostává velké množství zraněných, nemocných, vyčerpaných, nevyspělých nebo jinak handicapovaných volně žijících zvířat. Aby mohli být tyto živočichové vyléčení a opět navráceni do volné přírody, existují pro ně záchranné stanice.

Národní síť stanic pro handicapované živočichy je pod patronací Českého svazu ochránců přírody. Tvoří ji 23 členských a 6 přidružených stanic, jejichž působnost pokrývá celou republiku. Město Louny dlouhodobě spolupracuje se sdružením Falco Dolní Týnec.

Najdete-li zraněného či nemocného živočicha, kontaktujte záchrannou stanici, která má na starosti naši oblast. Její zaměstnanci se s vámi domluví na

dalším postupu – kam si pro zvíře dojedou či zda byste vy měli možnost ho někam dovést. Dále můžete kontaktovat Městskou policii, která provede odchyt zvířete a zajistí jeho umístění do záchranné stanice.

Kontaktní adresa na záchrannou stanici: Falco, Dolní Týnec 39, 412 01 Litoměřice, tel: 416 791 114, 606 280 121, 721 940 170. Městská policie Louny tel: 156.

Petr Čekal, Městský úřad Louny

Vzpomínka na RNDr. Jaroslava Blažka, CSc.

V srpnu Louny ztratily významného rodáka

Jaroslav Blažek se narodil roce 1925 v Lounech. Zde vychodil obecnou školu a reálné gymnázium. Už jako středoškolař vynikal v matematice. Ihned po skončení války začal studovat na Karlově univerzitě v Praze obor matematika, deskriptiva. Studium ukončil v roce 1949. Po tříleté aspirantuře získal titul RNDr. a v roce 1958 obhájil v ČSAV hodnost kandidáta matematických věd (CSc.). Vybral si zaměstnání vysokoškolského

pedagoga a v této funkci působil téměř 50 let – nejdříve na Karlově univerzitě v Praze a později i na univerzitě J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, kam řadu let dojížděl přednášet jako docent a metodik vyučování matematiky.

Publikoval ve vědeckých časopisech články z oboru algebra. Hlavně však byly knižně a ve formě skript vydány jeho state didaktické, určené pro budoucí učitele matematiky na středních školách. Vzdělávání středoškolských učitelů matematiky se jak během jejich vysokoškolského studia, tak i následného doškolení a výuce nových didaktických metod, s velkým nasazením věnoval i v době, kdy mnozí z jeho kolegů vrstevníků si již užívali zasloužené důchodu.

Za svou pedagogickou a publikační činností obdržel dvě medaile Univerzity Karlovy a dvě medaile univerzity Jana Evangelisty Purkyně. O nových metodách výuky přednášel i v zahraničí, zejména v Itálii, Francii a Belgii a během svých zahraničních stáží se seznamoval s moderními metodami vyučování matematiky v těchto zemích a získané poznatky pak aplikoval v přípravě učitelů na výuku v našich školách.

Kromě zaměstnání vysokoškolského pedagoga se v posledních více než 20 letech života věnoval své velké zálibě, kterou bylo využití matematiky ve výtvarném umění.

Přátelil se s umělci Vladislavem Mirvaldem a Kamilem Linhartem a delší čas spolupracoval jako znalec počítačové grafiky s nyní již světověznámým

malířem doc. Zdeňkem Sýkorou. To ho později – po dokončení počítačů – přivedlo k počítačové grafice (zobrazování matematických objektů počítačem). V letech 1993-95 vedl v Ústí grant o počítačové malbě a od této doby se těmto otázkám intenzivně věnoval.

Zpočátku, v době, kdy počítače byly vzácností, ke své práci užíval velké sálové počítače, pro něž sestavoval speciální výpočetní programy, na jejichž základě pak vytvářel grafická díla.

Jaroslav Blažek měl také několik výstav svých děl, a to jak samostatných, tak i společných s dalšími tvůrci. Výstavy se uskutečnily zejména v jeho rodišti - Lounech (poliklinika, Vrchlického divadlo, výstava při stém výročí založení gymnázia v Lounech) a v místech jeho působení (Matematicko fyzikální fakulta KU a Univerzita v Ústí nad Labem). Velkou samostatnou výstavu měl rovněž v galerii dr. Fürsta v Dobřichovicích. Vzpomínám si, jak jednou - v roce 2003 – na pedagogické fakultě v Ústí nad Labem při vernisáži své výstavy vyprávěl v posluchárně názorně

malířem doc. Zdeňkem Sýkorou. To ho později – po dokončení počítačů – přivedlo k počítačové grafice (zobrazování matematických objektů počítačem). V letech 1993-95 vedl v Ústí grant o počítačové malbě a od této doby se těmto otázkám intenzivně věnoval.

Zpočátku, v době, kdy počítače byly vzácností, ke své práci užíval velké sálové počítače, pro něž sestavoval speciální výpočetní programy, na jejichž základě pak vytvářel grafická díla.

Jaroslav Blažek měl také několik výstav svých děl, a to jak samostatných, tak i společných s dalšími tvůrci. Výstavy se uskutečnily zejména v jeho rodišti - Lounech (poliklinika, Vrchlického divadlo, výstava při stém výročí založení gymnázia v Lounech) a v místech jeho působení (Matematicko fyzikální fakulta KU a Univerzita v Ústí nad Labem). Velkou samostatnou výstavu měl rovněž v galerii dr. Fürsta v Dobřichovicích. Vzpomínám si, jak jednou - v roce 2003 – na pedagogické fakultě v Ústí nad Labem při vernisáži své výstavy vyprávěl v posluchárně názorně

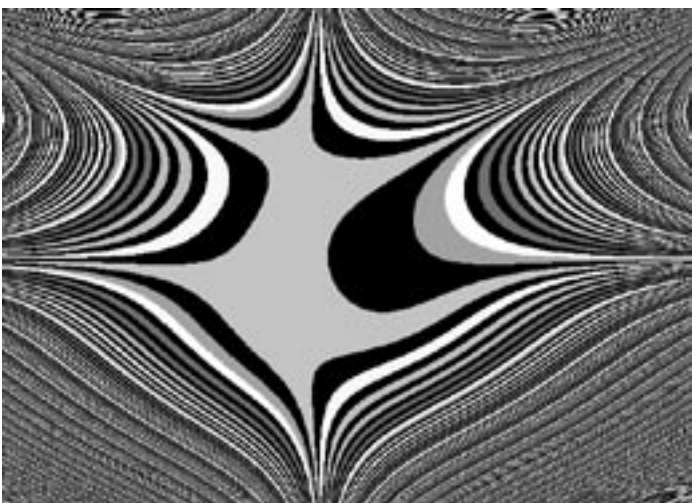

FOTO BOJAN VARGAS

Ukázka z díla Jaroslava Blažka.

o začátcích a dalším vývoji své počítačové tvorby. U posluchačů matematiky a výtvarné výchovy, kteří dobu počátků počítačové éry znaly jen z doslechu, vzbudil nadšený ohlas a musel dlouhou odpovídat na jejich dotazy. Přesto vždy zůstal velmi skromným a považoval se především za matematika, o čemž svědčí i to, že svá díla občas s troškou ironické nadsázky nazýval „počítačovou antigrafikou“. Čhtěl tím nejspíše

vzdát hold své celoživotní lásce – matematice, které zůstal věrný do posledních okamžiků svého života.

Jaroslav Blažek byl dlouhé roky členem Spolku lounských rodáků, působil zde i jako člen revizní komise. Svě rodné město Louny velmi miloval a využil každé příležitosti k tomu, aby je mohl často navštívit. Zemřel v Praze 19. srpna 2007.

Jarmila Blažková, manželka

Jaroslav Blažek (vlevo) se vítá se svým přítelem skladatelem Zdeňkem Šestákem.

FOTO ROJAN VARGAS